

Telegraf Państwowy

I

TELEGRAM.

1393/1

Blankietu № 54

Przewodnika №

Otrzymany dn. 26 VIII 1918 = warszawa bełweder adj. gen major i kasprzycki

o godz. 22 min. - od [signature] odpis sztab gen b. w oddz rzym 2.

Podpis urzędnika [signature] nacz do w warszawie =

ze sztabu 1. dyw Leg. - (gen smięłego) nr 1215 26/8. = nin.

Zarząd Telegrafów nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności
wynikłej z późnego przesłania lub doręczenia telegramów.
Nagłówek telegramu przyjęty z aparatu drukowanego i czcionkami
oznacza: 1) miejsce nadania, 2) numer telegramu, 3) ilość słów,
4) godzinę i minutę nadania.

= raport wywiadowczy nr 69. = niemcy i rosjanie na terenach Litwy
i Lotwy .- na Litwie i Lotwie stacjonują oddziały niemieckie i
rosyjskie . 1/ wzdłuż koleji Libawa - romny od st. prekultn do st.
radzwiłiszki . pas . zajęty przez te oddziały sięga na jakie 10 km
w jedną i drugą stronę 1/ wzdłuż koleji mozejki - mitawa aż do
obłai - gdzie sięgają według opowiadań dość znacznie w głąb terenu
Lotewskiego , 3)/. kol . szawle mitawa - w szawlach mają główna
kwatere na Litwie , 4). wzdłuż kol . szawle - tyłza / tilzit / .
oddziały niemieckie na Lotwie składają się : 1). z eizerne division
licza się wojskowemi ochotnikami / freivehr , a nie reichs vehr. /
ktorej swego czasu uhlmanis przerzekł nadac ziemie wypedzenie

PILSUDSKI
ARCHIVES

226

Telegraf Państwowy

TELEGRAM.

Blankietu № 55
Przewodnika Na

2

Otrzymany dn. 19 r.

o godz. min. od

Podpis urzędnicze

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

z N słów dn. / godz. min.

Zarząd Telegrafów nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności
względem z późnego przesłania lub doręczenia telegramów.
Najlepiej telegrafami przyjąć z aparatu drukowanymi czcionkami
1) miejsce 2) numer telegramu, 3) ilość słów

boloszewikow z rygi , odznaka tej dywizji jest trupia głowka na czapce
2). baltische landwehr - składajace sie z niemcow bałtyckich
, z odznaka czarnego krzyżana tarczy białej umocowanej na rekawie
lewej reki .- oddziały rosyjskie . 1). kellera , a właściwie
komendantem ich jest bermont .-/ pseudonim , a faktycznie nazwisko
alinowczy awelonow - kaukazczyk / .- odznaka tego oddziału
jest krzyż prawosławny ze srebrnych paskow na lewym ramieniu ,
2). wyróglicze - z odznaka zwykłego krzyża na lewym ramieniu
3). oddział lievena sa w nieznacznej ilości , gdyż większość odeszła
na front judenicza . oddziały eizerne division , kellera i wyróglicza
sa pod komend niem . i na samym zoldzie niem . baltische landwehr

Telegraf Państwowy

TELEGRAM.

Blankietu № 56

Przewodnika №

3

Otrzymany dn. 19

godz. min. od

Podpis urzędniha

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

z N słów dn. / godz. min.

z jakimi
nie
od
Telegrafów
nie
wymagaj
ładnej
odpowiedzialności
przez
stanie
rukoi
w
telegrafu

jako składająca się z bałtyckich Niemców formalnie znajdują się pod
komenda angielskiego oficera, faktycznie zaś pod komenda i żołdziej Niem
- rosyjskie oddziały uzupełniają się jencami Ros. zwolnionymi
z Niemiec pod warunkiem. obecnie jeszcze podwożą liczebnie Rosjan.
co do materiału technicznego, to wyposażenie tych wojsk jest doskonałe
1/. bron i artylerja mają doskonale. - 2). bron i artylerja mają
świetną. ogromną ilość karabinów. - stan znacznie wyższy od
normalnego. - 2). park automobilowy duży zdaje się, że im brak benzyny
i że pedza automobenzolem. park lotniczy ogromny składający się
z aparatów wywiadowczych i bokowych. stacja lotnicza w Alt Auz w 35 km
przed Mitawą. 3). park opancerzonych aut a zwykłych autom. w Mitawie

Telegraf Państwowy

Blankietu № 57

Przewodnika №

Otrzymany dn. 20 19 1.

godz. min. od

Podpis urzędnika

TELEGRAM.

z. N. słów dn. / godz. min.

wraz z autom. uzbrojonymi w armaty przeciwko aeroplanom 4). kawalerja i i treny maja dobre konie i uprzaz. - Liczebność tych oddziałów ezerner div. około 15000 ludzi 2). balt. Lendwehrr około 15000 ludzi 3). keller i wyróglicz razem 10000 i. cyfry te są niepewne. + - armja lotewska. sprawy wojskowe lotewskie znajdują się w stanie tworzenia się armja nominalnie składa się z 30000 ludzi zaś faktycznie jest jakies 12000 żołnierzy uzbrojonych do walki. artylerje posiadają tylko lekka 16 sztuk. kawalerja znikoma. automobili b. - mało o aeroplanach nie słyszałem. porty lotewskie nie posiadają statków o pojemności większej gdy już Moskale, następny Niemcy, a nareszcie bolszewicy wszystko wywieźli. estonja armja judenicza. na terenie estonji operuje armja judenicza. sztab w narwie sam gen judenicz przebywa

Telegraf Państwowy

TELEGRAM.

Blankietu №

Przewodnika №

58

5/

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Otrzymany dn. / / r.

o godz. min. od

Podpis urzędnika

Z. / / słów dn. / / godz. min.

W rewlu . stan armji oplakany . żołnierzy można widzieć bosych ,
 oficerowie drugi miesiąc bez pensji . broni brak 15/8. przyszło do rewlu
 kilka statków angielskich . z umundurowaniem dla Rosjan . jest to pierwszy
 transport . Finlandja . armja fińska jest dobrze umundurowana , dyscyplina
 dobra .- armja regularna ma około 50000 żołnierzy poborowego . oprócz
 armji regularnej jest jeszcze t . zw . szuekor , mający około 100000 żołn
 nazwa w tłumaczeniu znaczy obrona kraju każdy obywatel fiński o ile
 jest prawomyslny i nie wniesiony na listę czerwonych .- otrzymuje bron ,
 musi mieć mundur i odbywa musztry wojskowe . na zawołanie musi się
 stawiać w mundurze i z bronią , która ma być wydana do domu . organizacja
 jest bez zarzutu . próbna mobilizacja dawała rezultaty przechodzące

Tęzęż Telegrafu Państwowego nie przyjmuje żadnych odpowiedzi w formie listów, telegramów, pocztą, telefonicznie lub doręczną.

Telegraf Państwowy

TELEGRAM.

Blankietu № 59

Przewodnika №

Przyjmany dnia 19 r.

godz. min. od

Przez urzędnicę

M słów dn. godz. min.

wszelkie oczekiwania . teraz po wyjściu manergerima ma być to
rozformowane , bo grupy lewe uważają szuckor za zanadto reakcyjny
i szwedofilski . partja szwedzka jest burżuazja i większość intel .
bo dotychczas cała intel . fińska mówiła po szwedzku i przyjmowała
obyczaje i tradycje szwedzk . cały proletarijat i socjaliści należą do
partji fińskiej z tego wynikało że partja szwedzka jest partja prawa
fińska zaś lewa . = kościółkowski por . +

KACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANTKA GENERALNA

WARSZAWA

L. Dz. 1393/12 dnia 2 / IX 1919 r.

załącz. Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Zarząd Telegrafów nie przyjmuje żadnych
wyników z późnego czasu
Nagłówki telegramów
oznacza: 1) miejsce nadania, 2) dzień nadania, 3) god

231

Warszawa-Belweder

Adjutantura Generalna mjr. Kasprzycki.
Odpis Szt.Gen. B.W: Od. II Nacz.Dow. w Warszawie.

Ze Szt.I Dyw. Leg. /Gen. Seigłego Nr. 1215 z 26.8./

Raport wywiadowczy Nr. 69. Niemcy i Rosjanie na terenach Litwy i Łotwy. Na Litwie i Łotwie stacjonują oddziały niemieckie i rosyjskie.

1. Wzdłuż koleilibawa - Romny od stacji Prekuln do stacji Radźwiliszki. Pas, zajęty przez te oddziały sięga na jakieś 10 klm. w jedną i drugą stronę.

1. Wzdłuż kolei Moejki - Mitawa aż do Olai, gdzie sięgają według opowiadań dość znacznie w głąb terenu Łotewskiego.

3. Kol. Szawle - Mitawa - w Szawlach mają główną kwaterę na Litwie.

4. Wzdłuż kolei Szawle - Tyltza /Tiltzit/ oddziały niemieckie na Łotwie składają się: 1/ z eiserne Division, liczą się wojskowymi ochotnikami /Freiwehr, a nie Reichswehr/, której swego czasu Uhlmanis przyrzekł nadać ziemie za wypędzenie bolszewików z Rygi, odznaka tej dywizji jest trupia główka na czapce.

2/ Baltische Landwehr - składające się z Niemców bałtyckich, z odznaką czarnego krzyża na tarczy białej, umocowanej na rękawie lewej ręki. Oddziały rosyjskie:

1/ Kellera, a właściwe kmdtem ich jest Bermont /pseudonim, a faktycznie nazwisko Alinowczy Awelonow - kaukazyk. / Odznaka tego oddziału jest krzyż prawosławny ze srebrnych pasków na lewym ramieniu.

2/ Wyrgolicze - z odznaką zwykłego krzyża na lewym ramieniu.

3/ Oddziały Liwena są w nieznacznej ilości, gdyż większość odeszło na front Judenicza. Oddziały Eiserne Division, Kellera i Wyrgolicza są pod komend. niem. i na samym żołdnie niemieckim. Baltische Landwehr, jako składające się z bałtyckich Niemców formalnie znajdują się pod kmdą ang. oficera, faktycznie zaś pod komendą i żołdnie niem.

Rosyjskie oddziały uzupełniają się jeńcami rosyjskimi, zwolnionymi z Niemiec pod warunkiem. Obecnie jeszcze podwożą liczebnie Rosjan co do materiału technicznego. To wyposażenie tych wojsk jest doskonałe.

1/ broń i artylerję mają doskonałą. 2/ broń i artylerję mają świetną, ogromna ilość karabinów, stan znacznie wyższy od normalnego, 3/ park automobilowy duży, zdaje się, że im brak benzyny i że pedzą automobilbenzolem. Park lotniczy ogromny, składający się z aparatów wywiadowczych i bokowych. Stacja lotnicza w Alt aus 35 klm. przed Mitawą, 4/ Park opancerzony aut a zwykłych autom. w Mitawie wraz z automobilami uzbrojonymi w armaty przeciwko aeroplanom. 5/ kawalerja i treny mają dobre, konie i uprzęż. Liczebność tych oddziałów /Eiserne Division/ ok. 15,000 ludzi 2/ balt. Landwehr ok. 15,000 ludzi, 3/ Keller i Wyrgolicz razem 10,000. Cyfry te są niepewne.

Armja Łotewska: Sprawy wojsk łotewsk. znajdują się w stanie tworzenia się. Armja nominalnie składa się z 30,000 ludzi, zaś faktycznie jest 12,000. Żołnierzy uzbrojonych do walki. Artylerję posiadają tylko lekką 16 sztuk. Kawalerja znikoma. Automobili b. mało, o aeroplanach nie słyszałem. Porty Łotewskie nie posiadają statków o pojemności większej gdy już Moskale następnie Niemcy, a nareszcie bolszewicy wszystko wywieźli. Estonja-armja Judenicza. Na terenie Estonji operuje armja Judenicza. Sztab w Narwie. Sam gen. Judenicz przebywa w Rewlu. Stan armji opłakany. Żołnierzy można widzieć bosych, oficerowie drugi miesiąc bez pensji. Broni brak. 15.8. przyszło do Rewla kilka statków angielskich z umundurowaniem dla Rosjan. Jest to pierwszy transport. Finlandja: armja fińska jest dobrze umundurowana, dyscyplina dobra. Armja regularna ma ok. 50000 żołnierzy poborowego, oprócz armji regularnej jest jeszcze t.zw. szucker, mający ok. 100,000 żołnierzy. Nazwa w tłumaczeniu znaczy: obrona kraju. Każdy obywatel fiński, o ile jest prawomyślny i nie włączony na listę czerwonych otrzymuje broń, musi mieć mundur i odbywa musztry wojskowe. Na zawołanie musi się stawić w mundurze i z bronią, którą ma wydaną do domu. Organizacja jest bez zarzutu. Próbną mobilizacją dawała rezultaty przechodzące wszelkie oczekiwania. Teraz po wyjściu Manerheimma ma być to rozformowane, bo grupy lewe uważają szucker za zanadto

PISUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

reakcyjny i szwedofilski. Partja szwedzka jest burżuazją i większość intel., bo dotychczas cała intel. fińska mówiła po szwedzku i przyjmowała obyczaje i tradycje szwedzkie. Wąły proletariąt i socjaliści należą do partji fińskiej, z tego wynika, że partja szwedzka jest prawą, a fińska zaś lewą.

Kościółkowski por.

Za zgodność odpisu:

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York